

intellectueel was. Geen middel, overigens, om de jansenisten met zich te verzoenen!

Dezen betoonen zich dan ook zeer verontrust. Een hunner, zijn tante Agnès de Sainte-Thècle, bezweert hem „deernis te hebben met zijn ziel, tot zijn binnenste in te keeren, om aldaar ernstig te overwegen, in welk een afgrond hij zich gestort heeft”. Racine legt den brief van tante naast zich neer, zet zich weer aan het lezen van Grieksche treurspelen, aan het bestudeeren van het Italiaansch, dat de taal bij uitstek is voor het intellectueele en artistieke leven van die dagen, en bevindt zich heel wel in zijn afgrond. Hij schrijft *La Thébaïde* en laat dit treurspel opvoeren in het Théâtre du Palais-Royal, op 20 Juni 1664. Anderhalf jaar later volgt de opvoering van zijn *Alexandre le Grand*. Maar nu worden de jansenisten werkelijk te driest. Zekere Nicole, leeraar aan Port-Royal, permitteert zich in een geschrift dat hij *Hérésies Imaginaires* noemt, te beweren dat het beroep van roman- en tooneelschrijver, hetwelk bij weldenkende menschen reeds niet zeer gezien is, bovendien „horrible” moet heeten naar de beginselen van den christelijken godsdienst en de regels van het evangelie. Een „romanmaker” en een tooneeldichter is „een openbaar gifmenger, niet voor de lichamen, maar voor de zielen der geloovigen”. Het is moeilijk, dit over te schrijven zonder opnieuw de verontwaardiging te gevoelen, die ons ook nu nog telkens bevangt, wanneer wij pedagogen, journalisten, overheids-personen in de scheppingen van kunstenaars met welgevallen naar immoreele elementen zien zoeken. Ook Racine was verontwaardigd. Helaas moet weliswaar aangenomen worden — het vervolg van de geschiedenis heeft het bewezen — dat zijn verontwaardiging meer uit een choleriche opwelling van gekwetste ijdelheid voortkwam, dan uit een weloverwogen overtuiging; wij moeten toegeven dat zij schuldelloozer zou geweest zijn, wanneer Racine geweten had hoezeer hij gelijk had, en dat ze dus, nu hij dit niet ten-volle wist, wel een weinig brutaal was in haar uiting. Maar toch doet ze mij althans weldadig aan, en tot de deugdzame meewarigheid waarmede ze gewoonlijk door biografen wordt besproken, verklaar ik me niet in staat. „Wij vinden het niet vreemd,” schrijft hij in een openbaren brief, „dat gij de dichters verdoemt; gij verdoemt nog wel andere menschen. Wat ons verbaast, is dat gij het publiek verhinderen wilt hen te eeren. Och, geachte heer, bepaal u er toch toe, rangen in de andere wereld toe te kennen, maar regel niet de belooningen hier op aarde. Gij hebt deze wereld sinds lang verlaten; laat haar oordeelen over hetgeen haar aangaat. Beklaag haar desgewenscht, van nietigheden te houden en hen die ze vervaardigen, te achten, maar benijd dezen niet de geringe eerbewijzen waar gijzelf van hebt afgezien.” Vervolgens herinnert hij de jansenisten eraan dat hun eigen vriend De Saci den tooneelschrijver Terentius vertaald heeft. „Zoo